Štev. 29. (Tek. račun s pošto. C. C. con la Posta) V Trstu, petek 15. julija 1927. Leto V.

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcij Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, casella centro 87. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCÈ.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 5 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN PO

CENA OGLASOV IN OBJAV
Za 1 cm. višine v 1 stolpcu 4 L.
[illegible] tisk; mastno 40 stotink beseda; z VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem oglašanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 15. julija: Vladimir; Henrik. — Sobota, 16.: Karmelska M. B. — *Nedelja*, 17.: Aleš; Marcelina. — Ponedeljek, 18.: Kamil; Friderik. — Torek, 18.: Vincencij Pavl.; Aurea (Zlata). — Sreda, 20.: Marjeta. — Četrtek, 21.: Prakseda; Daniel. — Petek, 22.: Marija Magdalena. — Sobota, 23.: Apolinar.

MALE NOVICE.

Sv. Višarje.

Vsled nepredvidenih zaprek se slovesno blagoslovljenje in obešanje novih zvonov ni moglo izvršiti ob otvoritvi dne 24. junija, ampak se bo izvršilo v nedeljo 24. julija. Poromajte v obilnem številu na to krasno goro, kjer je zdravje in veselje doma za dušo in telo. Za prenočišče ni skrbi. Stopite kar od cerkve dol po strmih stopnicah do župnišča in tam zveste vse potrebno. Večje skupine romarjev pa naj le naprej javijo, svoj prihod, da se lažje poskrbi. (Naslov: Župni urad. P. Camporosso in Val Canale).

Oskrbništvo Sv. Višarij.

Roko si je zlomil.

Naš prijatelj g. inž. Rustja je šel v nedeljo v Dobravljah na fige. Pri trganju se je pod njim zlomila veja in g. inženir je padel s fige tako nesrečno, da si je pri padcu zlomil desno roko v zapestju. Iskal je zdravniške pomoči v Ajdovščini, kjer pa ni našel nobenega zdravnika doma. Radi tega so ga odpeljali v Vipavo; tu mu je obvezal roko zdravnik dr. Pavlica, iz Rihemberka doma. Želimo, da bi ugledni zadružni delavec čimprej ozdravel.

Smrtna kosa.

V pondeljek, 11. t. m. je umrl mali Branko, sinček g. Vladimira Sironića urednika «Pučkega prijatelja». Našemu tovarišu iskreno sožalje.

Uboj podpredsednika na Irskem.

V nedeljo zjutraj 10. l. m. se je podpredsednik irske svobodne države in hkratu justični minister Hevin O' Higgins, podal k maši v bližnjo cerkev v Blackrocku blizu Dublina. Na nekem ovinku je pridrl nadenj avtomobil, iz avtomobila so izstopili napadalci, obkolili ministra in streljali nanj. Tudi ko je že ležal na tleh, so nadaljevali s streljanjem; potem so jo odkurili naglo z avtomobilom proč. Neki deček je videl ves dogodek in stekel ljudi klicat. Prišli so in prenesli umirajočega ministra v njegovo hišo. Predno je izdihnil, se je še enkrat zavedel in izjavil, da odpusti morilcem. — Higgins je bil še mlad; rojen je bil l. 1882. Bil je član «sinfajnerjev»; ki so se pod de Valero borili za avtonomijo Irskega. Enkrat so ga bili Angleži tudi zaprli. Ko so Angleži avtonomijo dovolili, je Higgins postal zvest zagovornik zveze z Anglijo. Pod njegovim ministrovanjem je bilo na smrt obsojenih 77 uporníkov tiste skrajne stranke, katera hoče nadaljevati z revolucijo, da bi se Irska popolnoma odtrgala od Anglije. Ti skrajneži so zdaj izvedli nad energičnim ministrom svoje maščevanje. Ista nasilna stranka je l. 1922. ubila njegovega očeta drja O' Higginsa v njegovem stanovanju.

Kranjska hranilnica.

Čez 100 let je stara. Bila je vedno v nemških rokah in pred vojno je imela l. 1905. 69 milijonov zlatih kron vlog. Po vojni ji ni šlo tako dobro. Sedaj ima 52 milijonov dinarjev vlog. Nemci so sedaj zavod po obojestranskem sporazumu odstopili ljubljanski oblastni upravi (deželnemu odboru). Tako je nemški zavod mirno prešel v lastništvo slovenskega ljudstva. Uspeh je pripisovati smotreni politiki Slovenske ljudske stranke.

Neurje in poplava na Nemškem.

Voda odnaša hiše. Stotine mrtvih.

Na Saškem je divjala ponoči od petka na soboto 9. julija silna nevihta z viharjem, kakor jo ne pomnijo v vsej Evropi že desetletja. Neurje je razsajalo v vsej strahoti nad Rudogorjem in Krkonoši. Med silovitim viharjem se je utrgal oblak in silne množine vode so v naglici zalile doline ter številne vasi zagrnile z valovi. Voda je odnesla skoro vse mostove, podrla telefonske napeljave in železniške nasipe, tako da na mnogih krajih vise tračnice v zraku. V krajih pod Rudogorjem je voda 25 hiš popolnoma odnesla. O prebivalcih ni nobenega sledu. Med prebivalstvom je zavladal povsod nepopisen poplah. V silnem strahu so plezali na drevesa, toda voda je narastla in valovi so jih odnesli s seboj. Koliko ljudi je pri tem utonilo, še ni mogoče ugotoviti. Na pašnikih je utonila tudi živina, katere ni bilo več mogoče odgnati. Na poljih, ki so vsa zasuta z blatom, leže razvaline podrtih poslopij, med podrtimi vasmi pa leže človeška trupla. Tudi v vejevju dreves vise mrtva trupla. Iz Gottleube javlja županstvo, da je tam mrtvih devet oseb in porušene štiri hiše. V Wesensteinu je bilo šest človeških žrtev, veliko oseb pa je pogrešanih. Na mnogih krajih še sedaj stoji voda do hišnih streh. V bližini postaje Glashütte je voda zagrnila z valovi osebni vlak in udrla v kupeje. Potniki so se dolgo časa nahajali v smrtni nevarnosti na strehah vagonov. Železniška proga med Altenbergom in Grossgothe je deloma porušena. Veliko poslopij so vodne mase izpodkopale in je pričakovati vsak čas, da se poderejo.

Težke nesreče, ki jih je povzročila nevihta in veliko število smrtnih žrtev, je pripisovati temu, da je prebivalstvo mislilo, da je najhujše že prešlo, ker je dežni vihar že prenehal, ko so okrog polnoči nenadoma pridrveli glavni navali vode iz obeh gorskih potokov in s silovitim bobnenjem začeli rušiti hiše. Prebivalstvo je bilo že v posteljah in vsled tega je tem več mrtvih. Tudi s češkosaškega obmejnega ozemlja javljajo o težkih neurjih. Posebno v krajih Bodenbach in Bodenbachfeld je divjala silna nevihta. Ljudje niso mogli več oditi iz hiš in so zlezli na strehe, odkjer so jih reševali gasilci..V Bodenbachu je voda zalila ceste in stanovanja v pritličju. Podrla je tudi most in gasilci so morali vodo napeljevati, da je odtekala v Labo. V Koenigwaldu in Eulanu je voda odplavila mnogo hiš. V Toeplitz-Schoenau je istotako povzročena velika škoda. V božjepotnem kraju Maria Schoen so si prebivalci komaj še rešili življenje.

Vas Oelsengrund, ki je štela 30 hiš, je voda pometla. Kdor se je rešil, išče, kje je stala njegova hiša.

Veliki gozdni požari. - Milijonska škoda.

Vročina in suša, ki vlada že nekaj časa sem, je vzrok, da se vedno več izve o številnih gozdnih požarih. Včasih zadostuje le neznatna iskra od vlaka ali ogorek cigarete, katero vrže kak potnik nepremišljeno v suho listje, pa nastane ogenj, ki povzroči milijonsko škodo. Preteklo nedeljo je pričel goreti gozd v Žerjavu pri Mežici na Koroškem.

Hujše vesti prihajajo iz Bosne. Časopisi pišejo o tem: Vsled vetra se gozdni požari po Bosni silno hitro širijo. Požar se je pojavil v bližini Stambuličića. Zgorela je že ogromna množina lesa in več žag. Nevarnost grozi tudi novemu zdraviliškemu domu za železničarje v Stambuličiću. Na kraj nesreče so odšli močni oddelki vojaštva, vsa žandarmerija in ognjegasci.

Še večji je požar, ki je nastal na žagi tvrdke Ugar v Han-Kramu. Kar v nekaj minutah so bile vse žage, vsa skladišča lesa, vse hiše v Han-Kramu v plamenu. Novozgrajena šola je zgorela. Vsled burje se je požar razširil tudi na okoliške gozdove, ki so se vsi izpremenili v ogromno ognjeno morje. Divjačina beži in se skriva med domačo živino, ki jo gonijo lastniki v obupnem begu pred ognjem. Prebivalstvo je v obupu. V Han-Kramu je ostalo kakih 150 rodbin brez strehe.

Škoda se samo v tem kraju ceni na 50 milijonov dinarjev. Vojaštvo dela z vsemi silami, a veter ne da požara ustaviti. Nasprotno. Vetrovi raznašajo zublje na vse strani in daljave, tako da je začel goreti tudi kraljev lovski revir v Han-Pijesku. Tu je požar zahteval tudi človeške žrtve. Izginilo je več kmetov in drvarjev, ki so bili v gozdovih.

Razen teh dveh je v Bosni še cela vrsta požarov. V vasi Gornji Podovići je začel goreti gozd Mijatič. Požar je nastal na več mestih naenkrat in se širi s silovito hitrostjo. Blizu Sarajeva gore gozdovi Vučji lug, Sokolović in Duboki Potok. V predelu Vijenac Ravne Planine pri Palu so celu ogromne gozdne plasti v plamenih Južnozapadno od Rogatice gore gozdovi. Pri Tarčinu so se vneli gozdovi, ki jih izsekuje tvrdka «Jela». Vsi požari se širijo. Nobena pomoč ne izda.

V Turbetu je požar uničil velik gozd. Pri Vrbanji v gozdovih Tesar in Krušević so se pojavili požari tako veliki, da takih nihče ne pomni. Tisoč vojakov je šlo na pomoč, in tam se je vendar posrečilo požar omejiti.

Strokovnjaki cenijo škodo, ki so jo doslej povzročili požari, na 200.000.000 Din. Na stotine družin, zlasti gozdnih delavcev je ob zaslužek.

Politika na Bledu.

V Jugoslaviji je par tednov Bled glavno mesto. Tam je kralj na počitnicah in razne visoke osebnosti se tam sestajajo. Tudi italijanski poslanik Bodrero je bil te dni na Bledu v avdijenci. Največjo pozornost pa je zbudil obisk ministrskega predsednika Vukičeviča. Ta se je v Ljubljani razgovarjal z drjem Korošcem, načelnikom vodilne slovenske stranke in z drjem Ravnikarjem, prvakom slovenskih radikalcev. Sklenjen je bil daljnosežen sporazum med Radikalno in Slovensko ljudsko stranko. Na podlagi tega sporazuma zdi se da preide odločilna moč v Sloveniji na Koroščevo stranko, katera bo po volitvah vstopila v vlado. Ljubljanska in mariborska «oblast» se združita v eno samo deželo. Sicer pa Korošec in Vukičevič nista hotela dajati obširnejših podatkov. V liberalnih in edinjaških krogih vlada veliko razburjenje, ker je svobodomiselno- kapitalistična smer v slovenski politiki žalostno podlegla. V srbskih krogih o sporazumu pišejo simpatično.

Pijte kakao De Jong's!

Zavod dr. BONCINA-FINETTI
TRST, via Fabio Filzi 23. Tel. int. 48-23.
Zdravljenje
ŠJATIKE
(ishias, vnetje bedrnih živcev)
v treh dneh zajamčeno.
Zdravi se tudi trganje živcev v rokah in bokih.
Sprejema od 10-12 in od 15-17.

Hud potres na Jutrovem.

Sveto deželo Palestino je zadel hud potres. Posebno močno so ga čutili v Jerihu. Podirale so se hiše in ljudstvo je prestrašeno bežalo na prosto. Mnogo je bilo ubitih. Tudi v Jeruzalemu je bil potres močan. Cerkev božjega groba je poškodovana. Trpela je med drugim tudi angleška vladna palača. Ain Karin, rojstni kraj Janeza Krstnika, je strašno razdejan; potres je celo drevje metal na tla. Obmorski kraji so manj trpeli. V celi Palestini štejejo, da je kakih 500 mrtvih.

Kaj dejo v Bolgariji.

Kralj Boris je otvoril s prestolnim govorom izredno zasedanje novoizvoljenega bolgarskega narodnega sobranja. V svojem govoru je ugotavljal, da priča velika udeležba pri volitvah, da vladata v državi red in svoboda ter da je narod s to udeležbo pokazal, da si želi aktivno sodelovanje pri rešitvi važnih državnih in gospodarskih vprašanj. Govoreč o nalogah novega parlamenta je naglašal, da bo moralo sobranje posvetiti glavno delo finančno-gospodarski obnovi države. Vztrajajoč tudi v bodoče na dosedanji miroljubni politiki bo bolgarski narod iskal sodelovanje z vsemi sosedi in ostalimi državami. Ta politika je že doslej zelo ojačila zaupanje inozemstva, kar zlasti izraža odprava vojaške kontrole. Vlada bo tudi bodoče vztrajala na tej poti in upravičeno upa na nove uspehe, ki bodo v veliki meri ublažili tudi gospodarsko stanje države.

Kako Nemci mislijo.

Kako postopa Jugoslavija s svojimi nemškimi manjšinami se razvidi iz oklica, ki ga priobčuje «Cillier Zeitung»: «V Ljubljani obstoji 5razredna nemška manjšinska šola, ki bo dobila letos tudi šesti razred (šolo plačuje država; o. ur.) Nemci Slovenije pa na žalost menda ne vedo o obstoju te šole in tako se tolmači malo slab obisk te šole v letošnjem letu. Mi opozarjamo nemške starše v Sloveniji prav posebno na to šolo in jih pozivamo, da svoje otroke, zlasti one, ki bodo obiskovali v prihodnjem šolskem letu prvi razred, takoj ob zaključku šole vpišejo v nemško šolo, da na ta način zasigurajo njen obstoj. Otroci se naučijo v manjšinski šoli poleg nemškega jezika tudi srbskega in slovenskega in to boljše kakor v slovenskih šolah, ker se učitelji z nemškimi otroci bolj potrudijo. Nemški starši v Sloveniji, vaši otroci spadajo v nemško šolo v Ljubljani!»

Slabe napovedbe.

Francoski vrhovni komandant Fok je bit nedavno povišan na doktorsko čast. Zastopniku nekega angleškega lista je ob tisti priliki povedal svoje mnenje o bodoči svetovni vojni. Prihodnja svetovna vojna se bo pod mnogo hujšimi razmerami odigrala v teku 15 do 20 let in bo mnogo hujša kot vsaka dosedanja vojna, ker se obenem z novimi napadalnimi iznajdbami množe tudi učinkovita obrambna sredstva. V novi vojni bodo poleg moških nastopale ravno tako tudi ženske. V vojno bodo zapleteni vsi narodi.

Učitelja krščanstva.

V srcu slovenskega ljudstva je spomin svetih bratov Cirila in Metoda med svetniki na odličnem mestu. Neki otročaji menijo, da se je to češčenje začelo s propagando bivše Cirilmetodove družbe in da bi se moralo zdaj nehati. To je prazno. Češčenje teh svetnikov je pač nekaj starejše od kakršnih koli društev in ni na obstoj društev navezano. To je dokazalo slovensko ljudstvo tudi letos za praznik sv. Cirila in Metoda.

Ciril in Metod nista bila Slovana. Bila sta Grka. Rojena sta bila v grškem mestu Solunu od staršev odlične uradniške stopnje. Vzgajala sta se v Carigradu, glavnem mestu bizantinske države ob virih grške kulture. Metod je bil nekaj časa visok državni uradnik, Cirila pa se je vlada posluževala za važna poslanstva. In vrhu tega je bil Ciril že skraja na glasu kot «filozof», učenjak velikega uma in obsežne izobrazbe.

Pogoji za napuh so bili pač ugodni: za osebni napuh in za nacionalistično oholijo. V zgodovini kaže vsak narod nekaj ponosa, vsi tudi vsaj košček ne več krepostne ošabnosti ali domišljavosti, toda malokateri bo posekal v oholosti nekdanje Bizantince. Ciril in Metod bi se bila prav lahko potopila v mlakuži nacionalizma in osebnega častihlepja.

Krščanstvo ju je rešilo!

Ne tisto krščanstvo, ki je služilo bizantinskim cesarjem za bojni kij, za dvorno parado in policijsko preventivno sredstvo. Ne tako krščanstvo, ki je nečistnikom in pijancem služilo v zakrivanje spačenega življenja. Ne takozvano «krščanstvo» samih zunanjosti.

Ciril in Metod, krepostnih staršev sinova, sta se od virov grške kulture obrnila k virom nepopačenega kščanstva, ki so bogato tekli v tedanjih samostanih. Tam sta se poglobila v pojmovanje Kristusove ljubezni, vzgojila sama sebe po Njegovem vzoru in se dvignila na višino cerkvenih očetov in apostolov.

Kakor je nekoč Pavel odložil svoj judovski nacionalizem in začel blagovest oznanjevati vsem narodom in je «vsem vse postal, da bi vse za Kristusa pridobil»: tako sta se Ciril in Metod na perutih Jezusove ljubezni dvignila visoko nad bizantinski patriotizem in nesla luč krščanske prosvete narodom Srednje Evrope, Slovanom.

Nista šla ozmanjevat grštva, ne širit grške kulture, ne poveličevat grške slave: šla sta poveličat ime Jezusovo. Zato sta Slovenom slovensko govorila, slovensko pisala, učila jih moliti slovensko. Tako sta bila polna duha božjega, tako prosta človeških ozirov in vsega formalizma, da sta kar slovenski jezik dvignila k časti bogoslužnega jezika.

Med ljudmi, ki v zemlji koreninijo in za rušo grabijo, zadela sta sveta moža na odpor. Na odpor sta zadela pri nemških škofih, ki so bili bolj Nemci kakor škofje. Na odpor sta zadela pri slovenskih velikaših, ki niso hoteli pokristijaniti svojega zasebnega življenja.

Delo Cirila in Metoda so človeške strasti podrle.

Le stol sv. Petra, steber in trdnjava resnice, je odobril veliko evangeljsko delo, ga pohvalil in potrdil.

In sedanje dni, po več ko tisoč letih zopet stol sv. Petra v Rimu obrača pozornost krščanskega sveta na sliko svetih bratov Cirila in Metoda.

Krščanski narodi čutijo danes bolj kakor nekoč potrebo duhovnega preporoda, potrebo rešiti se spon paganskega nacionalizma in materializma. Tesno na to gibanje se naslanja drugo velepomembno prizadevanje: združiti vzhodno in zapadno Cerkev v apostolski edinosti. Vzornika in zavetnika tega prizadevanja sta Ciril in Metod.

Slovani z nekim pravom ta dva odlična moža cerkvene zgodovine inenujemo svoja, ker sta se posebno za naš narod žrtvovala. A nista le naša, Kristusova sta in po Njem pripadata vesoljnemu krščanstvu. Po duhu in delu sta velika dovolj, da ju more staviti Rim na svetilnik vsem narodom.

Dvigujmo se tudi mi k njuni višini!

Socialni vestnik.

Strah pred otrokom.

Najžalostnejši pojav sedanje dobe je nazadovanje rojstev. Svojčas smo s prstom kazali na Francosko, kjer so hoteli imeti v družini samo po dva otroka, danes pa se je to razpaslo že po vsem svetu. Ali ni mogoče tudi že pri nas? Slovenska družina, ki je bila doslej središče ljubezni in zvestobe, reda in morale, lepa slika zdravja in rodovitnosti, ali se ni že tudi vanjo naselila moderna bolezen; strah pred otrokom?

Odkod ta žalosten pojav? Ali je morebiti bolezen naših očetov in mater vzrok, ali morebiti alkohol? Gotovo je na tem že nekaj, globlji vzrok za to pa leži drugje. Mnogi pravijo, draginja sedanjega časa, brezposelnost, slab zaslužek so krivi, da ni mogoče celo vrsto otrok preživljati. Pa odgovorimo temu ugovoru tako, kakor zasluži!

Pravi vzroki.

Naše ljudstvo se je pretolklo že skozi hujše čase, ne da bi se bilo pojavilo to dejstvo. Revščina, ki naj to opravičuje, ni posledica bede, ampak posledica luksusa in razkošja. Po mestih se je začelo tako eno, kakor drugo ter sega zdaj že tudi na deželo daleč na okoli. Glavni vzrok nazadovanja rojstev je to, da se namenoma ovira blagoslov družine, t. j. otrok; glavni krivec je hudobna volja, hudobna in pregrešna zloraba zakona. To pa je moralna gniloba, ki se povsod tam udomači, kjer peša vera in krščanska morala. Mnogokje se je namreč izgubilo spoštovanje do svetosti zakona. Poslužujejo se — kakor pravijo — svojih pravic, nečejo pa privzeti tudi dolžnosti zakona. — Neurejeno poželenje, preračunjeno samoljubje in hrepenenje po bogastvu, strahopetnost pred trudi in žrtvami, vse to ovira, da se ne more ustvarjajoči namen zakona udejstvovati.

Javno pohujševanje.

To in tako, božji in naravni volji nasprotujoče početje v zakonu se na tihem in javno po nekrščanskem časopisju hvali in priporoča kot posebno pametno, kot varstvo zdravja in družinskega blagostanja, kot sredstvo za srečno in brezskrbno življenje. Industrija pa nudi celo pomoč k temu in razni krošnjarji vtihotapljajo razna skrivna sredstva v naše družine. Ta sredstva pa naj naše ljudstvo plačuje ne le z denarjem samo, ampak s svojo krvjo, z zdravjem duše in telesa, z družinsko srečo, z življenjem tisočev nerojenih otrok.

Kako globoko smo padli! Sedanja doba se hvali s kulturo, ki ji je vera in cerkev odveč, a svet stoji pred novim brezdnom smrti. Zdravniška znanost in umetnost skoroda na čudežen način rešuje človeka smrti; istočasno pa požre tiha, skrivna, bela smrt dvajsetega stoletja od leta do leta tisoče otroških življenj.

Kako je prav.

So tudi zakonski, ki se brezvestnosti in pregrešnosti takega početja niti ne zavedajo. Posebno žene se kar čudijo in nočejo niti priznati, da hodijo daleč stran od pota zakonskega življenja ter imajo za svoje početje pripravljenih kar celo vrsto izgovorov in opravičil. Tožijo o slabem zaslužku; da od samih skrbi ne vedo, kaj bi počele; kvečjemu dva otroka morejo pošteno preživiti in prav vzgojiti; saj si morajo tudi za starost kaj prihraniti in tako dalje. Gotovo so to velike in težke skrbi, toda veren katoličan jih udano nosi. Mož in žena, ki sta z Bogom in za Boga sklenila sv. zakon in ki svoj zakonski stan tudi sveto držita, sta opravičena, če se število otrok namnoži, svoje skrbi zvrniti na Boga, da tudi res On skrbi zanje po besedah sv. pisma.

Ali je številna družina res nesreča zanjo? Ali ne pomagajo starejši otroci že kmalu skrbeti tudi za mlajše? Ali ne pomagajo otroci že tudi prav kmalu pri delu in zaslužku? Ali ne kaže izkušnja, da pridejo boljši ljudje iz številnih in ubogih, kakor pa iz maloštevilnih, a bogatih družin?

Draginja je, to je res. Toda ali ni morebiti tudi res, da bi z denarjem, ki ga starši razmečejo za marsikaj nepotrebnega, lahko vzdrževali še kakega otroka?

Pa zdravje?

«Toda moje zdravje ne prenese težav in nevarnosti, ki so zvezane s porodom. Saj je vendar moja dolžnost da se ohranim za svojo družino». Tako pravi skrbna mati. V tem oziru pa lahko napišemo v odgovor besede neke zdravnice: «Materinstvo je dvig na križ in raz njega ne pride več mati dotlej, da poreče: dopolnjeno je». Vsi vemo, da je materinstvo žrtev; zlasti je treba za to duševne moči, ki jo doseže mati z molitvijo in zaupanjem na Boga.

Ali pa mati z raznimi sredstvi, s katerimi ovira naravni potek materinstva, varuje in pospešuje svoje zdravje? Pogosto prav nasprotno. Kakor dokazujejo vsakdanji dogodki po bolnicah, je uporaba takih sredstev združena s prav žalostnimi posledicami za zdravje matere. Zdravniki pravijo, da zaradi porabe takih sredstev rabijo žene več zdravniške pomoči, kot pa bi jo rabile sicer pri naravnem poteku.

Zato pa: nazaj k svetosti zakona, potem se bo tudi sreča vrnila v družinsko življenje!

Kaj nam z dežele pišejo

RICMANJE.

V naši vasi je dobrega in slabega.

Imamo dober in marljiv pevski zbor društva «Slavec». Zbor se pridno vadi pod vodstvom domačega pevovodje g. Vladka Švara. Zbor bi lahko bil še močnejši, ako bi se ga oprijela vsa mladina. «Slavec» ima slavno zgodovino. Ko je bivše pevsko društvo «Kolo» v Trstu l. 1900. razvilo svojo zastavo, priredila se je na slavnosti tekma pevskih zborov. Prvenstvo je odnesel naš «Slavec».

Da smo v Ricmanjih muzikalični, dokazuje tudi dejstvo, da naš rojak dr. Danilo Švara kapelnik ljubljanske opere.

Imeli smo od nekdaj izborno godbo, ki se je polagoma razgubila. Škoda je, da se je razgubila, ker smo imeli par prav dobrih moči. Pa v preteklem letu se je zopet zbralo nekaj fantov in mož, ki so se jeli vztrajno učiti, no in danes imamo že dobro godbo. Seveda gre zasluga zlasti požrtvovalnima domačima učiteljema.

Ko govorimo o dobrih straneh našega življenja, pohvaliti moramo tudi naša dekleta, ki se pridno vadijo v ženskih ročnih delih. Tudi na to smo ponosni.

Kaj pa slabe strani?

Imamo tudi roj slabih, lahko rečemo kar neolikanih in surovih ljudi. Pravilno bi bilo, da bi hodila mladež ponoči spat; če pa je že pokoncu, naj bi pustila druge vaščane mirno počivati. Velikokrat mladeniči tulijo po vasi, da bi

PODLISTEK.

Jindřich Š. Baar

4 (Prevedel Grušenjka)

Otroci.

«Dobro», se je nasmejal Francek.

«Koliko si moral plačati v župnišču?»

«Nič! — Niti vinarja, — imel sem srečo. V uradu je bil župnik, pa je rekel da bo pogreb zastonj in še mašo da opravi».

«No, vidiš torej! kakor da bi našel petak!» je veselo pohvalila Marjanca moža in trdi glas se ji je zmehčal in postal prijaznejši.

«Grobarju in cerkovniku sem moral dati po dve kroni», je pravil Francek naprej; «a zato bo zvonil pol ure mrliču».

«Mamica bi rada vedela, kdaj bo jutri pogreb», se je kakor zvonček oglasil pri vratih otroški glas. Fanda je zapazila skozi okno Francka, ka se je vračal, zato je poslala tokaj hčerko poprašat.

«Reci mami, zjutraj ob sedmih». Dekletce se je obrnilo in steklo proti domu».

Kakor da bi vdaril na boben, je odjeknilo po celi vasi: stara Dohnalka bo pokopana kakor beračica zgodaj z mašo. Fanda je raznesla to po vseh domovih. V trgovini je pravila, ko je šla nakupovat hrano, pri vodnjaku, na polju delavcem, povsod se je razlegal njen jokavi glas: «Ljudje božji! Da bi jo vsaj po krščansko pokopali. Grobar je moral napraviti najcenejšo krsto, župnika in učitelja niti nočejo na dom! Zdaj ima moja mama plačilo, ko je naju z Vinckom odslovila in vse njim izročila. Pride pa že Vincek! Ta jim zagode in jim pove, kar jim pritiče», in je kupila v steklenico za petak ruma, da bi pogostila brata, ko pride zgodaj na pogreb.

Vse to je slišala tudi Marjanca in kurja polt jo je spreletavala. «Tega bi mi ne smreli storiti, si je dejala v duhu, «vsaj pri ti stvari ne! Vsaj duhovnika bi morali poklicati na dom».

«Najhuje nas bo napadal Vincek», se je strašil Dohnal; žena pa, kakor da bi ne sličala, je hodila s sklonjeno glavo in ni govorila. Bila je videti, da neprestano nekaj premišljuje. Konečno je vzdignila glavo in se radostno nasmejala.

«Že vem! Veš kaj, Francek, zvalimo krivdo na župnika!»

«Kako?» je vprašal mož.

«Vincku porečemo, da župnik ni hotel k nam do bajte priti po mater, da je naročil, naj je prinesemo do cerkve. Porečemo, da ni imel časa».

«No, da! ampak -» je dvomil Francek.

«Le meni pusti to reč! Ne skrbi, bom že jaz govorila».

«Ali kaj poreče župnik, ako to zve?»

«Kako, kaj bi to zvedel? To bi rada vedela», se je nasmehnila zaničevalno Marjanca. «Da bodo ljudje molčali, kupim venec na krsto. Ne bodo niti videli, da je na nji samo plehast križ.» Že se je preoblekla in še isti večer pohitela v mesto.

Hitro se je vrnila. V roki je šumel venec iz umetnih cvetic iz žepa pa je potegnila zamašeno steklenico žganja.

«To damo Vincku, da bi molčal, ko pride».

Priprave k pogrebu so bile tako končane, Francek je ugasnil luč in globoka tema in tišina je legla na bajto pri Dohnalovih.

III.

Vstal je neprijazen meglen dan.

«Hitro, hitro», je budila Dohnalova zaspane otroke in moža. «Zgodaj moramo biti že gotovi, danes imamo pogreb».

«O pol sedmih bodo prišli», je trdil Francek.

«Kakor na kolesih je vse šlo pri Dohnalovih. Marjanca je počistila sobico, umila in oblekla otroke; mož je pometel dvorišče, potegnil in zložil pod lopo samokolnico, voziček, plug in brano.

«Ljudje pridejo, si vse ogledajo in obrečejo potem človeka», ga je vzpodbujala žena in hitela z očmi čez dvorišče, da bi videla, ali je vse v redu. Bili so že kolikortoliko gotovi, ko je prinesel grobar mrtvaška nosila in križ. Zvonček pa je klical te, ki bi še hoteli spremiti staro Dohnalko na zadnjo pot.

«Pojdite vendar! Pojdite že» se je oglasil pod lipo tenak glas.

«Moj Bog! Znamenje že dajejo, Vincka pa še ni tu», je sklenila Fanda roke, v katerih je imela molitveno knjižico in robec. Bala se je, da bo morala sama kričati na Marjanco in brata in jim očitati, kakšen pogreb sta naročila ranjki materi.

«Ne bom čakala nanj», je rekla svojemu možu. «Marjanca, kakoršna je, bi šla brez nas. Pojdimo torej!» in je stopila z možem do bajte.

človek skoro ne razlikoval, je-li to človeški ali živalski glas. Vodnjake imamo lepo urejene, zaprte. In kaj je ta drhal napravila? Pokvarila je ponoči eno sesalko. Spravi se pa tudi na svetilnice in jih razbije.

Kaj privlačen je pri nas ples. Na plesišču dobiš mladino, starino in otroke. Vse hoče posnemati medveda Marka. In če mladini ne moremo plesa priporočati, želeti moramo tembolj, da bi vsaj starina imela pamet in se držala z otroki nazaj.

Ne kupujmo našim hčeram toliko svile. Svila je draga in zanič, kmečkemu stanu se slabo prilega, tisto transparentno blago pa je tudi nepristojno. Le kupujte hčeram lepo obleko, toda vedno dostojno in ne luksuriozno.. Denar je drag in se težko zasluži.

Koliko denarja se nepremišljeno razmeče! Mlade botrice, premislite, koliko časa boste morale garati za svote, ki ste jih izdale ob priliki birme za avtomobile. Ne bi li mogle iti v Trst z vlakom, pa bi si prihranile lep denar za večje potrebe. Kaj porečete na to stare izkušene matere? Ako mora ženska z bremenom na glavi peš hoditi v Trst, ali ne bi mogla tudi brez bremena hoditi peš? Časi so kritični in prav bi bilo, da bi se več razmišljalo s treznim umom.

SMRJE pri Bistrici.

Deseti brat je bil tudi v Smrjah na opasilu. Poroča nam sledeče: Spravil sem se na kor, da bom pomagal pri basih, a čudno se mi je zdelo, da je bila kar tiha maša brez petja. Ogledal sem si malo smrske frajle, kakor je moja navada, in prav vesel sem bil, ko sem videl, da je na svetu še pametnih deklet; vse so bile spodobno oblečene ter se tudi lepo vedle. Po maši sem šel v gostilno pokušat štruklje. Čakal sem, da se bom parkrat zasukal na petah, a glej šmenta- plesa ni bilo. Pojedel sem štruklje, zalil kakor pritiče krščanskemu človeku, potem pa odrinil na Prem k večernici.

DIVAČA.

Na praznik sv. Petra in Pavla nas je obiskala vojvodinja D'Aosta, pokroviteljica otroških vrtcev. Sprejem je bil zelo lep. V imenu občine jo je pozdravil tukajšnji podeštat. Med pritrkovanjem zvonov je posetila tudi domačo cerkev in se nato s spremstvom vrnila v Trst.

DOBRAVLJE na Krasu.

Po dolgih desetletjih bomo imeli pri nas novo sv. mašo. Letos na dan 24. julija bo daroval prvo sv. mašo naš domačin, gospod Alojzij, Gulič, sin ugledne dobravske rodovine. Sveto opravilo bo imel — domača cerkev je premajhna — v farni tomajski cerkvi, nakar se bodo gostje prepeljali v rodno hišo našega slavljenca. Novomašniku kličemo: na mnoga leta!

PONIKVE na Krasu.

V četrtek, 7. julija je umrla Frančiška Krpan, roj. Zlobec, sestra častitega gospoda Auguština Zlobca, dekana v Pomjanu v Istri, in sestra bivšega deželskega poslanca g. Franca Zlobca. Edini hčerki je dala zgledno vzgojo, kakor je bila tudi sama vzor prave krščanske žene in matere. Svoje poslednje trpljenje je prenašala z junaško potrpežljivostjo. Vsem sorodnikom iskreno sožalje, pokojnici pa daj Bog zasluženo plačilo v nebesih.

AVBER.

Naš domačin g. Gregor Volk je odprl osmico. Prodaja svoj pristni teran, dobro kapljico, po 4.40 lir liter.

Suša je občutna. Fižol je vzela ob cvetju, krompir je takorekoč šel, zgodnja pšenica je uspela, kasna ne bo. Trava je dobra, otave zaradi suše ne bo nič. Če bo trajala suša še teden dni, bo začelo iti v živo tudi na trte. Takojšen in pohleven dež bi marsikaj popravil. Bog daj!

BUKOVJE pri Postojni.

Ponesrečil se je 14 letni deček Jožef Mrhar iz Bukovja št. 2. Pomagal je peljati oglje v Trst. Na poti blizu Štorja je hotel od spredaj zavreti voz; po nesreči je prišel pod kola in obležal takoj mrtev. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Senožeče, od tam pa z avtomobilom na dom, kjer je čakala cela vas, da ga pospremi na pokopališče v Belsko. Deček je bil na tolažbo staršev, ki so v njem izgubili vse svoje nade. Božja pota so nam ljudem večkrat neumljiva.

GRAČIŠČE-KUBED.

Deseti brat je v te kraje zaklatil, ko je bilo v Gračišču opasilo. Glede ceste je pohvalil Gračiščane,, da imajo lepo in snažno. Ko pa je prišel v vas, je našel, da je bila samo tiha maša, ker so vaščani imeli raje ples nego cerkveno slovesnost. Na plesu je bilo kajpada staro in mlado. Menda so se nekaj tudi sporekli, pa so neki fantje odšli v Kubed pit, dekleta pa so bile žalostne, ker ni bilo plesalcev. Tako je torej Deseti brat videl in sporočil.

MAČKOVLJE.

Slara partarca. V naši vasi je bila stara navada, da je mladina priredila vsako leto dvakrat ples in sicer 1. maja ter 1. avgusta. To so bile «šagre». Mladeniči, ki so priredili ples kot prvaki, so se imenovali «partarji», dekleta pa «partarce». Njihova starost se je gibala med 18. in 26. letom življenja.

Vkljub velikemu številu sedanje mladine pa že leti nismo imeli nobenega plesa razen ene veselice, o kateri bom drugič pisal.

Namesto mladih partarc imamo pa zdaj v Osapski dolini eno staro partarco, ki ima čez 40 let. Vkljub častitljivi starosti je vsa zaljubljena v godbo, tako da nam je letos že tri plese napravila. Njo torej moram opozoriti, da tako ne bo šlo, ker sedaj je čas letine, ko nam sadje dezoreva. Za sedaj povem tako, drugič pa bolj lepo.

VOGERSKO.

Prosvetno društvo «Pomlad» priredi 17. julija ob 3.30 popoldne veliko vrtno veselico v senčnatem prostoru g. Hvaliča. Vzpored bogat in zajemljiv: 1. Tamburaški koncert pol ure; izvaja tamburaški odsek iz Šempasa. 2. Italijanska deklamacija. 3. Mešani zbor z Vogrskega poje «Jutro» in «Vetrček po zraku gre». 4. Mešani zbor iz Šempasa poje «Ban Lucipetes». 5. Meš. zbor iz Št. Petra poje «Kresovale tri devojke». 6. Meš, zbor iz Dornberga poje «Razbita čaša». 7. Slovenska deklamacija. 8. Igra «Davek na samce», burka v 3 dejanjih. Med odmori svira tamburaški odsek. — K obilni udeležbi uljudno vabi *Odbor.*

Deseti brat v ORLEKU.

Pej da ne bo kdo mislil, da se nisem udeležil letošnje orleške šagre 3. julija, povedati moram, da sem prišel v orleško republiko že prejšnji večer, namreč v soboto. Po vsej vasi sem iskal jemperge, toda ta bot so bile orleške mamice za mojo prošnjo gluhe; bale so se, da bom s svojo fajfo zapalil vas. Naposled sem vendar dobil prenočišče v Martinčkovem kurniku. Martinčkova mamica je bila tudi tako dobra, da mi je ocedila šalco črnega «zoca» katerega imajo Orlečani vedno na drožju. Potolažen in pokrepčan sem se stisnil v kurnik, kjer pa nisem spal, ampak sem tuhtal zaslepljenost in hudobijo današnjega sveta.

Ko se je zdanilo sem zlezel iz temnega kurnika in šel pohajat po vasi. Vreme je bilo lepo, čeprav so se prejsni dan vlekli izza «Čičerka» temni oblaki in se je iz Drage valila megla, kar znači po orleškem prerokovanju dež in nevihto. Za enkrat se torej to prorokovanje ni izpolnilo.

Vas je bila videti, kakor bi jo pravkar Turki zapustili. Ceste razdrapane, zidovi podrti, lese polomljene; izza skupine hiš pa so molele začrnele podrtine nekdanjih orleških bajt kot spomin na nekdanje orleške «fučerje». Na vasi ni bilo žive duše; le nekaj suhih ščenet se je podilo po ulicah in mi kazalo ostre zobe. Na «Konjiku» in pri «Lužci» so pa regljale žabe svoj jutranji koncert. Užaljen nad toliko revščino sem izvlekel fajfo iz «briftošeljna», da bi napravil nekoliko dimov, pa na svojo veliko žalost sem opazil, da mi je Martinčkova koza ves tobak ukradla in ga pojedla. Jezno sem pljunil okrog sebe. Iz te zadrege me je rešil Majdnov Štefan, ki je pravkar prištorkljal po vasi in mi dal pergišče tobaka. Sedel sem na bližnji «parakar» (obcestni kamen) ter ob svoji fajfi sem se spominjal nekdanjih dni, ko sem fantoval in hodil budit dekleta po Orleku. Takrat sem bil fant od fare! Škorence na biks, irhaste hlače, žametov lajbeljc z mesingastimi knofi; ma glavi polhovka in čufarca v ustih. V briftošeljnu pa polno križevcev in šmarnih petic. Takrat sem vpraševal, koliko stane Orlek! Toda ti časi so minili in mi niso pustili ničesar razun spominov!

Iz tega premišljevanja me je zbudil želodec, ki je začel prav pošteno krulili. Ker sem imel še nekaj drobiža, sem šel v gostilno. Gostilničarka, ki je baš takrat vstala je bila slabe volje. Mrmrati je pričela nekaj o pohajačih in capinih. Ker sem videl, da ji je na potu moja osebnost, sem použil naročeni «fruštek», kupil tobak in «fajercajh» ter jo odkuril na prosto. Do šagre je bilo še dolgo časa. Ta čas sem vestno uporabil zato da sem si natanko ogledal orleško republiko in današnje razmere v njej. Zapazil sem, da je sedaj tu vse drugače, kot je bilo nekdaj. Marsikaj bi lahko povedal, toda za enkrat je bolje, da molčim.

Točno ob treji uri so jo urezali po vasi trebenski godci. Vse je letelo vkup, kot da bi prišel v vas slavni cirkus «Fumagali» s svojimi levi in medvedi. Še celo cigančki, ki so slučajno takrat taborili v «Mačjem kotu», so hiteli za muziko, da so jih komaj dohajale raztrgane hlačice. Za njimi pa je vozil Andrej Velkobosi s svojimi sivčki cvet danske, šmarske in sežanske inteligence. Pokal je z bičem in priganjal kljuseti kakor hrenovski furman. Vsa ta pisana mešanica, obstoječa iz deklet, fantov otročajev, dedcev in starih bab je hitela z godci vred na plesišče, katero je bilo napravljeno na Blaževem jegnu. Prvi ples so plesali orleški strici in tetke v zadnjem krajcu! Če se je med nje vrinil kak orleški tatek ali mamica, tega nisem mogel dognato. To bo mogoče vedela ta stara Trebcovka, ki je imela svoj poročevalski urad pri vaškem vodnjaku.

Povedati moram, da so bile vse orleške dekleta oblečene po najnovejši modi in da se ni nič poznalo, iz katere bajte so prišle. Kravico ali telička odgnati iz hleva ni bilo nič škoda, samo da so imele te «krasotice» kratka krilca, svilene kalcete, lakaste čreveljčke ter prozorne bluze, urezane na srče! Pohvaliti moram tudi orleške mamice, katere so se potrudile, da so pripeljale k plesu svoje deset do dvanajstletne hčerke. Vsa čast jim, da tako skrbe za vzgojo mladine!!

Ker me je orleški prezident povabil na večerjo, sem zamudil precejšnji kos te slovesnosti. Še le pozno zvečer sem jo zopet mahnil na plesišče, kjer sem tudi jaz par botov zaplesal v ta namen, da bo bolje rasla repa!

Darovi za „Mali list".

Iv. Uršič, Idrsko 31, daruje 5 L, ker mu je km. tajništvo šlo na roko v zadevi vojne škode. Avgust Polanc, Predlik na avstr. Štajerskem 2.50 L. Neimenovan 1 L. — Vsem lepa hvala in Bog povrni!

ZANIMIVOSTI.

Cenzura gledaliških iger in filmov v Ameriki.

V Njujorku so izdelali načrt zakona o državni cenzuri gledaliških iger in kinematografskih predstav. Posebni komisiji bodo morale biti predložene vse igre in vsi filmi. Ne bo se smelo predstavljati nič nenravnega, nedostojnega in bogokletnega. Prepovedano bo vse, kar bi količkaj nagibalo k nemoralnosti in k hudodelskim dejanjem.

Beda ameriških študentov.

Študiranje na vseučiliščih ni samo pri nas, temveč po vsem svetu z velikim trudom zvezana stvar. Manjka vsakdanjega kruha, nedostaja obleke. Na katoliški ameriški univerzi v Marquette si omogoča 80 odstotkov dijakov študiranje s tem, da poleg učenja opravljajo razna dela. Zaposleni so kot cestni delavci, raznašalci kruha, pomivalci jedilnih posod, da, celo kot grobokopi.

Skrbna mati

daje svojim otrokom kakao **DE JONG'S** da čvrsto rastejo in zdravi ostanejo. To je prvovrstno krepilno sredstvo za majhne, za stare in za take, ki so prestali bolezen.

Naša pošta.

Lokev. Dopis o poštnih razmerah bi utegnil dati povod zaplembi.

R. Trušnik - Piennes - Francija: naročnina plačana do 17-12-27.

Vojakom. Hvala za pozdrave, toda priobčiti ni dovoljeno.

Štanjel. Bojimo se, da bi se utegnilo ljudstvo razburjati in bi se skalil mir in red.

MALI OGLASI

DOBER SVET *je zlata vreden.* Proti slabosti in bolečinam v želodcu in glavi, slabemu teku in prebavi, grenkosti v grlu, zaprtju, uživajte «*Gastrin*». — Izkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu, navadnim pljučnim boleznim, influenci, težkemu dihanju je *Prsni sirup.* — Proti oslovskemu kašlju je preizkušeno sredstvo *Sirup balsamicus.* — Uspešno sredstvo proti trganju v udih in kosteh. proti bolečinam in trganju v plečih, v križu, v glavi je «*Reumazan*» kot tekočina, a «*Liniment Lanomentol*» kot mazilo. — Za kožne bolezni se rabi z gotovim učinkom — *Šentjurjevo» mazilo;* izvrstno za rane, ture, opeklina, odrtine; prepreči prisad, meči in celi. — *Odlikovani laboratorij* LEKARNA PRI ODREŠENIKU — *Bistrica.*

ACQUA DELL' ALABARDA.

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellanovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

GLYKOL CASTELLANOVICH.

Izredno učinkovito brezalkoholno sredstvo proti oslabljenju živcev, spošnemu oslabljenju teka in za ženske v slučajih nerednosti v čiščenju. Cena steklenici L. 8.50. Za popolno zdravljenje 6 steklenic. Cena L. 45.50, Trst, Via dei Giuliani, 42.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrdka Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

UČENCA za sedlarsko in tapetniško obrt sprejme Ludvik Milharčič, kazarje pri Postojni.

Varčna nisi

ako nakupiš mnogo hrane, ki jo vdobiš po ceni, a ki nič ne izda. Kupi rajši manj, pa to naj bo redilno. Zapomni si to, ko kupuješ testenine. Zahtevaj «*Pekatete*» v originalnih zavojih po 1/2 kg.

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst — Via Arcata 19 — Trst

:-: LASTNA IZDELOVALNICA :-:

Čevlji delani samo na roko

Tvrdka znana po vseh podeželskih sejmih.

Velika izbera.

Prijazna postrežba — Zmerne cene.

Gospodarstvo

Prijave za znižanje davka.

Od 1. maja do 31. julija vsakega leta je čas predložiti davčnim uradom (agencijam) prijave za znižanje davka na premično imetje (ricchezza mobile). Ta davek se razdeli v 4 vrste (kategorije), to je A (davek na obresti naloženih kapitalov), B (davek na dohodke, ki jih prinašata obrt ali kmetija), C (davek na plače in dohodke profesijonistov, kakor advokatov i. dr.) in D (davek na plače in penzije, ki jih daje država, dežela ali občina). Za nas pride najbolj v poštev kategorija B, to je davek na dohodke iz obrti in kmetijstva.

Kdaj boš napravil prijavo za znižanje tega davka? Predvsem si moraš zapomniti to, da velja sporazum (konkordat), ki si ga napravil s financo, za dve leti. Če si se n. pr. lansko leto sporazumel s financo, ti teče davek od 1. januarja 1927, do 31. decembra 1928; prošnjo za znižanje davka lahko vložiš šele prihodnje leto v času od 1. maja do 31. julija 1928. Tako ti bo financa znižala davek šele za leto 1929. Kdor se je torej sporazumel lansko leto s financo, naj ne vlaga prošenj za znižanje, ker nimajo pomena. Nekaj drugega pa je, če so dohodki popolnoma prenehali. V tem slučaju moraš takoj vložiti prošnjo. Če gre za davek na obrt, ki si jo opustil, imaš pravico do oprostitve davka od dneva, ko si obrt opustil, n. pr. gostilno prodal. Če gre pa za davek na zemljiške dohodke, imaš pravico do oprostitve šele od 1. januarja nastopnega leta. Prošnje za znižanje, oziroma popolno oprostitev davka naj se vložijo tudi takrat, ako oče prepusti sinu del premoženja.

Prijav za znižanje davka ni treba kolkovati; napravijo se na posebnem vzorcu, ki ga dobiš na županstvu ali v davčnih uradih. Prijavo izročiš lahko županu ali pa jo pošlji na davčni urad (agencijo). V prijavi moraš natančno popisati dohodke in stroške; med stroške ne smeš šteti svojega dela in dela družine, pač pa takozvano dozdevno najemnino (valore locativo), t. j. najemnino, ki bi jo moral ti plačati za hišo, ako bi ne bila tvoja. Splošno ne hodijo prijave za znižanje davka ne kmečke dehodke veliko v obzir, ker plačuje malo kmetov ta davek; na Tržaškem komaj 1000. — Vlada sedaj proučuje načrt za znižanje davka na premično imetje, znižanje, ki naj bi odgovarjalo skrčenju dohodkov v zvezi z zboljšanjem lire.

Enoletna vinarska in sadjarska šola v Mariboru prične novo šolsko leto 1827-28 dne 1. oktobra t. l. S šolo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima namen, da izobrazuje kmečke sinove, ki ostanejo po dovršeni šoli doma na posestvu. Na zavod se sprejme 30 gojencev, in sicer 20 na prosta mesta kot državni gojenci in 10 na plačujoča mesta kot privatni gojenci. 10 državnih gojencev je iz Ljubljanske, 10 pa iz Mariborske oblasti. Mesečna oskrbnina za plačujoče kmečke sinove je Din 750.—. Plačujoči naj vpošljejo svoje prošnje do 15. septembra direkciji srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru, oni pa, ki hočejo dobiti državno mesto, pristojnemu sreskemu poglavarju do 1. septembra. Lastnoročno, na celo polo pisane prošnje morajo biti kolkovane (Din 5.— in Din 20.—). Prošnji je treba priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico ali zadnje šolsko spričevalo, 4. izpričevalo nravnosti pri prosilcih, ki ne vstopijo neposredno iz kake druge šole, 5. obveza staršev, da ostane sin doma, 6. zdravniško spričevalo, 7. premoženjski izkaz pri onih, ki prosijo za prosto mesto. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let. Pred končnim sprejemom morajo napraviti prosilci sprejemni izpit iz slovenščine in računstva. Tega izpita so oproščeni absolventi najmanj dveh razredov meščanske ali kake srednje šole. Ob vstopu preišče učence zdravnik zavoda. O sprejemu se obvešča pismeno.

Polonica je poštena. Komu ni znana pikapolonica, (božja kravica, božji volek), ki jo dobimo na vrtnih rastlinah, pa tudi na hmelju in sadnem drevju. Na pokrovkah ima sedem črnih pikik na rdeči podlagi. To je izredno koristna živalica, ki napravi posebno vrtnarju, sadjarju, hmeljarju več dobrega, kot si misli. Polonica zleže namreč jajca navadno tja, kjer je mnogo listnih uši. Iz jajc se izležejo ličinke, ki se hranijo večinoma z listnimi ušmi in jih pokončajo ogromno množino. Na ta način uničijo več uši, nego bi jih mogel kmetovalec s svojimi sredstvi. Nepravilno se misli, da grize ta hrošček vršičke rastlin, ličinke pa listje. Ravno nasprotno je res, da rastlin sploh ne poškodujejo, ker se hranijo samo z mesnato hrano. Zato ne pobijaite nikjer polonice, ampak jo čuvajte in bodite ji hvaležni kot svoji pomagalki.

Angleški kmet ali kakor tam pravijo, farmer, posveča vedno več pozornosti reji goveje živine. Po štatistiki, ki je na Angleškem zelo natančna in ki jo vsako leto izdaja ministrstvo za poljedelstvo, je bilo lani na Angleškem do sedaj še nedoseženo število glav goveje živine, namreč 6,253.000, to je za 90.000 več kot pa leta 1925. Sedaj že peto leto število stalno narašča. Tudi ovčjereja je zelo razširjena med angleškimi kmeti. Lani so imeli 16,858.000 ovac, to je 3,520.000 več kot pa leta 1922. Torej v štirih letih tak napredek. Tudi sadje gojijo v mnogo večji meri, kot pa včasih, tako da imajo danes sadnih vrtov 240.000 akrov (angleški aker je nekaj nad 40 arov). Pšenice sejejo precej več kot prej, kakor tudi sladkorne pese. Edino z ječmenom so precej nazadovali.

Žitno tržišče. V zadnjih tednih je cena pšenici tudi v Jugoslaviji znatno padla in s tem sledila svetovnim cenam, ki se jih je dolgo branila. Tako je na novosadski blagovni borzi notirala zadnje dni baška pšenica 75-76 kg težka 307 Din (100 lir) za 100 kg pri vagonski dobavi. Koruza baška, vagon Sisek, 200 Din, sremska okolica, za blago, postavljeno v Indjijo 185 Din. Moka baška «2» 435 Din. Otrobi baški v novih jutastih vrečah 180 Din. Pričakuje se še nadaljnji padec cen. Tudi na Dunaju padajo stalno žitne cene.

Cene sladkorja. Na svetovnem tržišču sladkorja neprestano nazadujejo cene. Tako so padle v Newyorku od 3.08 na 2.65 dolarjev, početkom januarja pa so bile na 3.35 dol. Takega nazadovanja cen ni nikdo pričakoval, ker je bilo splošno razširjeno mnenje, da bo letošnja svetovna produkcija sladkorja komaj mogla kriti potrebe konzuma. Po zadnjih poročilih pa je pričakovati, da bo letošnji pridelek ugodnejši.

Ljubljansko borza se je izpopolnila. Dne 24. junija je bila slovesno otvorjena valutna in devizna borza. S tem je ljubljanska borza postala enaka belgrajski in zagrebški borzi. V sedanjem gospodarskem redu je ta izpopolnitev borze za Slovenijo velik uspeh.

Zadružna moč. Zadružna zveza v Ljubljani je imela 9. junija letni zbor. Iz poročila povzamemo, da je bilo v Zvezi 518 zadrug; od teh je denarnih zadrug 296. Promet denarnih zadrug je znašal v enem letu 1 milijardo 366 milijonov dinarjev. Hranilne vloge so znašale 316 milijonov dinarjev.

Cena mleka v nadrobni prodaji po Trstu se je znižala na 140 stotink za liter. Sresina je za enkrat ostala pri ceni 150, češ da je njeno mleko boljše.

Počem je lira?

Dne 13. julija si dal ali dobil:

Za	100 dinarjev	31.75	L
»	100 čeških kron	54.—	»
»	100 franc. frankov	71.75	»
»	100 švicarskih fr.	352.—	»
»	1000 nemških mark	432.—	»
»	100 avstr. šilingov	245.—	»
»	1 dolar	18.—	»
»	1 angleški funt	88.75	»

Tipografia Fratelli Mosettig — Trieste.

Kupujte vedno le
holandski kakao
DE JONG'S
ki mu gre prvenstvo po pristnosti in kakovosti.

Andrej Purič

TRST
Via Media št. 6
Kovaški —— mojster
IZVRŠUJE vsakovrstna stavbena dela, železne ograje in omrežja - Takojšnja izvršitev - Štediliniki vseh vrst - Izdeluje tudi železne rolettes. Poprave spopolnitve

Jakob Bevc
urarna in zlatarna
TRST, Campo S. Giacomo št. 5
Najlepša prilika za nakup
birmanskih daril!

ZDRAVNIK
Dr. IGOR FRANKO
absolvent dunajske klinike,
ordinira odslej samo
v IL. BISTRICI
vsak dan
od 10-12 in od 15-17 h.

Succ. Antonio Ciclitira
Lesna trgovina.
: Uvoz in izvoz. :
Skladišče lesa pod Škednjem
TRST.

300 m³ jelovih krljev
dolgih 4-13 m, premer 20-60.
100 m³ tramov
4/5-9/11, dolgih 4-10 m.
Cerova debla,
dolga 4-13 m, premer 20-50.
Hrastova debla,
dolga 4-11 m, premer 20-30.
Jelševa debla,
dolga 2-6 m, premer 20-40.
Bukovina,
sveže posekana, dolgost 2-10 m, premer 25-40.
Orehova in češnjeva debla.

Za cerkve, dvorane - hotele, gostilne.
Harmoniji
Klavirji Pianini Avtopiani
izvršeni od prvovrstnih tovarn „Pollmann & Weiss", „Stallberger" itd.
Ugodni plačilni pogoji
PRODAJA—MENJUJE—POSOJA—POPRAVLJA.
Cenik ali proračun na zahtevo zastonj.
Trgovina s klavirji inž. **Gino Riosa - Trst via Mazzini 44.**
TELEFON 746.

Čevljarnica FORCESSIN
odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo
Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Le k Forcessinu vsi hité,
da si obujejo nogé.
On šiva trdno in močno,
pa elegantno in lepó.
Ko pa račun vam naredi,
se vam celo poceni zdi.